

## Normované normální rozdělení

Je dána náhodná veličina  $X$ , která se řídí normálním normovaným rozdělením. 1

$$P(X < 0)$$

$$P(X > 1)$$

$$P(X = 0,3)$$

$$P(-0,8 < X < 1,25)$$

Výrobce hamburgerů zjistil, že průměrná hmotnost jednoho hamburgeru je 150 g se směrodatnou odchylkou 15.

Zjistěte, jaká je p-st, že náhodně vybraný hamburger bude mít hmotnost:

a) menší než 105g

b) menší než 150 g

c) větší než 165 g

d) 90 g

e) v rozmezí 105-140 g

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

1.00	0.1587
-3.00	0.25
-0.67	



**Určete:**

## Bodové a intervalové odhady

Uvedené hodnoty jsou naměřené délky chodidla žákyň 7. třídy.

23.8	25	24.6
24.4	25.5	24.8
25.6	25.6	25.4
25.3	24.9	26.8
26.7	24.6	27.7
24.8	23.1	26.3
24.9	27.2	24.5
25.2	26.4	23.3
25.1	24.8	24.2
26.3	25.7	24.6
25.8	24.6	25.8
24.9	26.8	25.9

$$\left\langle x_{-t_{1-\alpha/2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, x_{+t_{1-\alpha/2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

$$\left\langle x_{-t_{n-1}(\alpha)} \cdot \frac{S}{\sqrt{n}}, x_{+t_{n-1}(\alpha)} \cdot \frac{S}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

Určete bodový odhad parametrů  $\mu$  a  $\sigma$

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu  $\mu$ ,  
je-li směrodatná odchylka  $\sigma = 1,15$

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu  $\mu$ ,  
není-li  $\sigma$  známo

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu  $m$ ,  
obsahuje-li náhodný výběr jen první dva sloupce a  $s$  není známo.



$$\left\langle x_{-\frac{1-\alpha}{2}\frac{s}{\sqrt{n}}}, x_{+\frac{1-\alpha}{2}\frac{s}{\sqrt{n}}} \right\rangle$$


$$\left\langle x_{-t_{n-1}(\alpha)\frac{s}{\sqrt{n}}}, x_{+t_{n-1}(\alpha)\frac{s}{\sqrt{n}}} \right\rangle$$

## Parametrické testy

Studie tvrdí, že průměrná délka chodidla žákyň 7. třídy je 24,8 cm. K ověření tohoto průzkum u 64 osob, přitom byl zjištěn výběrový průměr 25,2 cm, výběrová směrochoditost 0,4 cm. Předpokládejme, že délka chodidla má normální rozdělení.

Můžeme z výsledku průzkumu usoudit, že byla studie správná? Proveďte oboustranný test na hladině významnosti 0,01.

Jak se změní naše tvrzení, bude-li hladina významnosti 5 %?



oto tvrzení byl proveden  
oddatná odchylka byla 2,2 cm.

anný test hypotézy na

**V google tabulce na níže uvedené adrese najdete společný výzkum:**

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1dWMuNrCunWcTusfM9iTVqPSQpMPhNnTJZ6ULMCOqwL4/>



[edit?usp=sharing](#)



## Exponenciální rozdělení

Hustota pravděpodobnosti:

$$f(x) = \frac{1}{\delta} \cdot e^{-\frac{1}{\delta}x}$$

se střední hodnotou  $E(x) = \delta$

a rozptylem  $Var(x) = \delta^2$

Distribuční funkce:  $F(x) = 1 - e^{-\frac{1}{\delta}x}$

**=EXPON.DIST(x;lambd;a;součet)**

$$\text{lambd}a = \frac{1}{\delta}$$

součet=1 (PRAVDA) plocha pod křivkou f(x) v intervalu =hodnota distribuce  
součet=0 (NEPRAVDA) hodnota f(x)

## Normální

Hustota pravděpodobnosti:

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi\sigma^2}} \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

Střední hodnota:  $E(x) = \mu$

Rozptyl:

$$Var(x) = \sigma^2$$

**=NORM.DIST(x;střed\_hodn;sm\_odch;součet)**

součet=1 (PRAVDA) plocha pod křivkou f(x) v intervalu  
součet=0 (NEPRAVDA) hodnota f(x)

**=NORM.INV(prst;střední;sm\_odch)**

Standardizace:

$$Z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

**=STANDARDIZE(x;střed\_hodn;sm\_odch)**

## Normované normální rozdělení

Hustota pravděpodobnosti:

$$f(z) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{z^2}{2}}$$

se střední hodnotou  $E(x) = \mu = 0$

a rozptylem

$$Var(x) = \sigma^2 = 1$$

**=NORM.S.DIST(z)** plocha pod křivkou

**=NORM.S.INV(prst)**

## Intervalové odhady

**Dvoustranný interval spolehlivosti pro neznámý parametr  $\mu$ , když  $\sigma^2$  znám**

$$\left\langle x - u(1-\frac{\alpha}{2}) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, x + u(1-\frac{\alpha}{2}) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

kde  $u(p)$  je příslušný kvantil normovaného normálního rozdělení.

V případě že hodnotu  $\sigma^2$  neznáme a počet pozorování je větší než 30, můžeme p

V Excelu můžete použít funkci CONFIDENCE.NORM:

$$u(1-\frac{\alpha}{2}) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

**=CONFIDENCE.NORM(alfa;sm\_odch;počet)**

$$\mu \pm z_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

**Dvoustranný interval spolehlivosti pro neznámý parametr  $\mu$ , když  $\sigma^2$  nezná**

$$\left\langle x - t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{S}{\sqrt{n}}, x + t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{S}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

kde  $t_{n-1}(\alpha)$  je kritická hodnota Studentova rozdělení pro hladinu významnosti  $\alpha$

V programu Excel dostanete oboustrannou kritickou hodnotu Studentova  $t$  rozd

**=T.INV.2T(prst;volnost)**

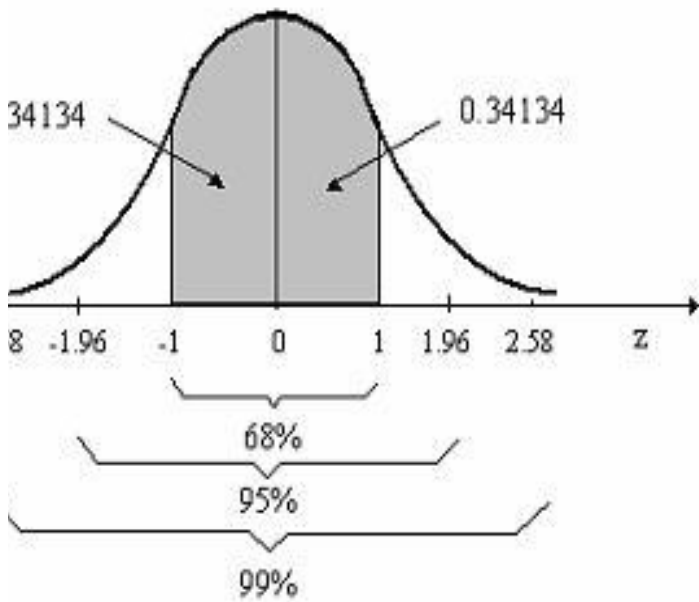
## Testování hypotéz

### POSTUP:

1. Formulujeme nulovou a alternativní hypotézu, zvolíme hladinu významnosti
2. Vybereme vhodný test (existují jich desítky).
3. Stanovíme obor přijetí a kritický obor (jako intervaly).
4. Vypočítáme testovací kritérium.
5. Zjistíme, zda vypočtené testovací kritérium leží v oboru přijetí nebo v kritick
6. Na základě bodu 5 nulovou hypotézu přijmeme nebo zamítneme (v tom přípa



uční funkce  $F(x)$





**nebo počet pozorování  $n > 30$**

Použít tyto vztahy, když  $\sigma$  nahradíme bodovým odhadem  $s$ .

íme

$\chi$  a počet stupňů volnosti  $df=n-1$

ělení pomocí funkce



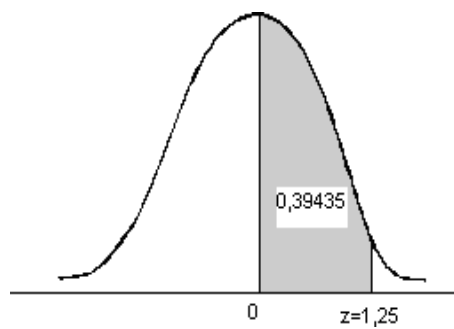
$\alpha$ .

ém oboru.

idě přijímáme alternativní hypotézu).

$z =$	0	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05
0	0	0.00399	0.00798	0.01197	0.01595	0.01994
0.1	0.03983	0.0438	0.04776	0.05172	0.05567	0.05962
0.2	0.07926	0.08317	0.08706	0.09095	0.09483	0.09871
0.3	0.11791	0.12172	0.12552	0.1293	0.13307	0.13683
0.4	0.15542	0.1591	0.16276	0.1664	0.17003	0.17364
0.5	0.19146	0.19497	0.19847	0.20194	0.2054	0.20884
0.6	0.22575	0.22907	0.23237	0.23565	0.23891	0.24215
0.7	0.25804	0.26115	0.26424	0.2673	0.27035	0.27337
0.8	0.28814	0.29103	0.29389	0.29673	0.29955	0.30234
0.9	0.31594	0.31859	0.32121	0.32381	0.32639	0.32894
1	0.34134	0.34375	0.34614	0.3485	0.35083	0.35314
1.1	0.36433	0.3665	0.36864	0.37076	0.37286	0.37493
1.2	0.38493	0.38686	0.38877	0.39065	0.39251	0.39435
1.3	0.4032	0.4049	0.40658	0.40824	0.40988	0.41149
1.4	0.41924	0.42073	0.4222	0.42364	0.42507	0.42647
1.5	0.43319	0.43448	0.43574	0.43699	0.43822	0.43943
1.6	0.4452	0.4463	0.44738	0.44845	0.4495	0.45053
1.7	0.45543	0.45637	0.45728	0.45818	0.45907	0.45994
1.8	0.46407	0.46485	0.46562	0.46638	0.46712	0.46784
1.9	0.47128	0.47193	0.47257	0.4732	0.47381	0.47441
2	0.47725	0.47778	0.47831	0.47882	0.47932	0.47982
2.1	0.48214	0.48257	0.483	0.48341	0.48382	0.48422
2.2	0.4861	0.48645	0.48679	0.48713	0.48745	0.48778
2.3	0.48928	0.48956	0.48983	0.4901	0.49036	0.49061
2.4	0.4918	0.49202	0.49224	0.49245	0.49266	0.49286
2.5	0.49379	0.49396	0.49413	0.4943	0.49446	0.49461
2.6	0.49534	0.49547	0.4956	0.49573	0.49585	0.49598
2.7	0.49653	0.49664	0.49674	0.49683	0.49693	0.49702
2.8	0.49744	0.49752	0.4976	0.49767	0.49774	0.49781
2.9	0.49813	0.49819	0.49825	0.49831	0.49836	0.49841
3	0.49865	0.49869	0.49874	0.49878	0.49882	0.49886
3.1	0.49903	0.49906	0.4991	0.49913	0.49916	0.49918

0.06	0.07	0.08	0.09
0.02392	0.0279	0.03188	0.03586
0.06356	0.06749	0.07142	0.07535
0.10257	0.10642	0.1026	0.11409
0.14058	0.14431	0.14803	0.15173
0.18824	0.18082	0.18439	0.18793
0.21226	0.21566	0.21904	0.2224
0.24537	0.24857	0.25175	0.2549
0.27637	0.27935	0.2823	0.28524
0.30511	0.30785	0.31057	0.31327
0.33147	0.33398	0.3646	0.33891
0.35543	0.35769	0.35993	0.36214
0.37698	0.379	0.381	0.38298
0.39617	0.39796	0.39973	0.40147
0.41309	0.41466	0.41621	0.41774
0.42786	0.42922	0.43056	0.43189
0.44062	0.44179	0.44295	0.44408
0.45154	0.45254	0.45352	0.45449
0.4608	0.46164	0.46246	0.46327
0.46856	0.46928	0.46995	0.47062
0.475	0.47558	0.47615	0.4767
0.4803	0.48077	0.48124	0.48169
0.48461	0.485	0.48537	0.48573
0.48809	0.4884	0.4887	0.48899
0.49086	0.49111	0.49134	0.49158
0.49305	0.49324	0.49343	0.49361
0.49477	0.49492	0.49506	0.4952
0.49609	0.49621	0.49532	0.49643
0.49711	0.4972	0.49728	0.49736
0.49788	0.49795	0.49801	0.49807
0.49846	0.49851	0.49856	0.49861
0.49889	0.49893	0.49897	0.499
0.49921	0.49924	0.49926	0.49929





test	Rozdělení znaku X	Podmínky použití testu	Dvoustr. nulová hypotéza	Testové kritérium
1	X má $N(\mu, \sigma^2)$	$\sigma$ známo	$\mu = \mu_0$	$u = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$
2	X má $N(\mu, \sigma^2)$	$\sigma$ neznámo	$\mu = \mu_0$	$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$
3	X má libovolné rozdělení	$n > 30$ , $\sigma$ známé	$\mu = \mu_0$	$u = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$
4	X má libovolné rozdělení	$n > 30$ , $\sigma$ neznámé	$\mu = \mu_0$	$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$
5	X má $N(\mu, \sigma^2)$		$\sigma^2 = \sigma_0^2$	$w = \frac{(n-1)s^2}{\sigma_0^2}$
6	X má $E(\delta)$		$\delta = \delta_0$	$y = \frac{\sum x}{\delta}$
7	X má binomické rozdělení, par. $p$		$p = p_0$	$p = \frac{\frac{\bar{x}}{n} - p_0}{\sqrt{\frac{p_0(1-p_0)}{n}}}$

Rozdělení test.  
kritéria

$N(0,1)$

$t(n-1)$

$\frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$   
přibližně  $N(0,1)$

$t(n-1)$

$\chi^2_{n-1}$

$\chi^2_{2n}$

$N(0,1)$